

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **Ing. P. H.**, bytom S., proti povinnej **A. M.**, bytom T., v dovolacom konaní zastúpenému JUDr. M. H., advokátkou so sídlom v P., o vymoženie 4 979 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 60 Er 2259/2010, o dovolaní povinnej proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 31. marca 2011 sp. zn. 4 CoE 170/2011, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 31. marca 2011 sp. zn. 4 CoE 170/2011 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd uznesením z 26.januára 2011 č.k. 60 Er 2259/2010-15 povolil odklad exekúcie vedenej súdnym exekútorom JUDr. I. P. pod č. EX 21/10 až do právoplatného skončenia súdneho konania vedeného na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 39Cb 94/2010. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že po preskúmaní veci dospel k záveru, že začatie súdneho konania o neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol priznaný nárok oprávneného je konaním, od rozhodnutia ktorého závisí, či exekučný titul bude zrušený alebo nie. Vyslovil, že povolením odkladu nebude poškodený ani oprávnený. Právne rozhodnutie odôvodnil poukazom na § 56 ods.1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie oprávneného uznesením z 31. marca 2011 sp. zn. 4 CoE 170/2011 zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že návrh povinnej na odklad exekúcie zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že sa nestotožňuje s rozhodnutím okresného súdu, pretože zákon síce chráni záujmy povinného aj odkladom exekúcie, nesmú sa

však zanedbávať záujmy oprávneného. O exekučných tituloch platí prezumpcia ich zákonnosti, dokiaľ nie je rozhodnuté inak. Preto podania samotného návrhu na začatie konania o určenie neplatnosti zmluvy a o spotrebiteľskom úvere nemusí vyvolať zastavenie exekúcie, keď nie je zrejmé s akým výsledkom konanie vedené pod sp. zn. 396 (správne 39 poznámka dovolacieho súdu) Cb 94/2010 skončí. Súčasne poukázal aj na to, že súd prvého stupňa odôvodnil odklad exekúcie § 56 ods.1 exekučného poriadku, pre ktoré dôvody nemal podklady a pre ktoré povinná odklad exekúcie ani nežiadala.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala včas dovolanie povinná. Navrhla rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, resp. jeho rozhodnutie zmeniť tak, že sa odklad exekúcie povoľuje. Namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je zmätočné, keď odvolací súd odôvodňuje svoje zmeňujúce rozhodnutie zastavením exekúcie, hoci predmetom je odklad exekúcie. Dovolateľka tiež poukázala nato, že aj vo veciach exekučných je postup súdu daný právnou úpravou občianskeho súdneho poriadku (§ 120), preto odvolací súd sa mal oboznámiť zo spisom OS Trenčín sp. zn. 39C 94/2010, z ktorého by zistil, že sa ako spotrebiteľka domáha určenia neplatnosti zmluvy, ktorá vykazuje znaky neprijateľných podmienok v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Keďže odvolací súd takto nepostupoval, nezistil spoľahlivo skutkový stav a následne nesprávne vec posúdil.

Oprávnený návrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas riadne zastúpený účastník konania proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania, keďže dovolaním je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu (§ 243a ods. 3 O.s.p.), a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Na úvod odôvodnenia svojich záverov považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že podľa ustanovenia § 251 ods. 4, prvá veta O.s.p. na výkon rozhodnutia a exekučné konanie podľa osobitného predpisu sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak. To znamená, že postup exekučného súdu sa opiera aj o predchádzajúce časti Občianskeho súdneho poriadku, ktorých použitie je v súlade s účelom

núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí. Ide pritom o priame, a nie primerané použitie ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (hoci primeranosť nemožno so zreteľom na tento druh civilného procesu vylúčiť).

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je podľa zákona (§ 242 ods. 1 O.s.p.) viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi a obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzujú len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale aj podľa ich obsahu.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 242 ods. 1, druhá veta O.s.p., dovolací súd sa zaoberal najprv otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo súd bol nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolací súd potom z úradnej povinnosti skúmal, či konanie odvolacieho súdu nie je postihnuté inými vadami konania majúcimi za následok tzv. zmätočnosť podľa § 237 O.s.p. a dospel k záveru, že konanie odvolacieho súdu má vadu podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. spočívajúcu v tom, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odvolací súd na prejednanie odvolania povinného proti rozhodnutiu exekučného súdu, ktorým nevyhovel návrhu povinného na odklad exekúcie, pojednávanie nenariadil. Mal za to, že o odvolaní môže rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania, podľa § 214 ods. 2 O.s.p. Tento jeho postup ale nebol správny.

Ako už bolo uvedené vyššie, na výkon rozhodnutia a exekučné konanie podľa osobitného predpisu sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak (§ 251 ods. 4 veta prvá O.s.p.). Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb (§ 1 O.s.p.). Účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (§ 120 ods. 1 veta prvá O.s.p.). Ak nejde o veci uvedené v odseku 2, súd si môže osvojiť skutkové zistenia založené na zhodnom tvrdení účastníkov (§ 120 ods. 3 O.s.p.). Súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania (§ 122 ods. 1 O.s.p.). Účastníci majú právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali (§ 123 O.s.p.). Riadne vykonanie dôkazov predpokladá nariadenie pojednávania (§ 122 ods. 1 O.s.p.) s možnosťou účastníkov sa ho zúčastniť a vyjadriť sa k nim (§ 123 O.s.p.). Obdobný názor vyslovil aj Ústavný súd SR v náleze z 19.5.2004 sp. zn. III. ÚS 60/2004 a následne aj po zmene procesného predpisu NS SR v rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 30/2011 z 20. októbra 2011.

Odvolačný súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7 (§ 213 ods. 1 O.s.p.). Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O.s.p.).

Ostatne citované ustanovenie umožňuje odvolaciemu súdu, aby dospel k vlastnému zisteniu skutkového stavu, ktoré môže byť odlišné od skutkového zistenia, ktoré urobil súd prvého stupňa. Ak sa však odvolací súd chce odchyliť od skutkových zistení súdu prvého stupňa, musí dokazovanie sám opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie v zmysle § 132 O.s.p.; je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim k odlišnému právnemu záveru, dospel bez vykonania riadneho dokazovania.

Obligátnou požiadavkou spravodlivého procesu a samozrejým dôsledkom zásady priamosti a ústnosti, v ktorej spočíva základ správneho hodnotenia dôkazov, je aby odvolací súd, ak má pochybnosti o správnosti skutkových zistení súdu prvého stupňa, vyvodil svoje iné závery spravidla z rovnocenných podkladov, t.j. v zásade z tých istých dôkazov alebo

dôkazov rovnakej kvality a váhy, ako to urobil súd prvého stupňa. Zásada priamosti a ústnosti má pre odvolacie konanie rovnaký význam a následky, ako pre súd prvého stupňa. Je tomu tak predovšetkým preto, že pri hodnotení dôkazov spolupôsobia popri vecnom obsahu výpovedí aj ďalšie skutočnosti, ktoré – hoci nie sú bez vplyvu na posúdenie vierohodnosti výpovedí – nemôžu byť vždy vyjadrené (zachytené) v zápisnici o pojednávaní. V odvolacom konaní je ale dôležitá aj iná stránka priamosti. Táto zásada totiž je dôležitá nielen pre zisťovanie skutkového základu rozhodnutia, ale aj pre odchýlenie sa od skutkových zistení súdu prvého stupňa. Pri opakovaní a doplnení dokazovania je teda zásada priamosti oproti súdu prvého stupňa ešte sprísnená.

Exekučný súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z toho, že povinná napadla na súde zákonnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol oprávnenému priznaný nárok v exekučnom titule, pričom rozhodnutím súdu v tejto veci bude rozhodnuté, či zmluva je platná alebo nie a od tohto rozhodnutia závisí, či bude exekučný titul zrušený alebo nie. Súd prvého stupňa mal na základe oboznámenia sa s obsahom spisu za osvedčené, že sa začalo konanie, ktorého výsledkom môže byť relevantná skutočnosť vedúca k zastaveniu exekúcie.

Na rozdiel od tohto odvolací súd na tom istom podklade, teda obsahu spisu dospel k záveru, povinná neosvedčila skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné očakávať, že exekúcia bude zastavená.

Odvolací súd tak dospel k iným skutkovým záverom než exekučný súd. Dospel však k nim bez toho, že by na ich získanie vykonal potrebné dokazovanie na pojednávaní za prítomnosti účastníkov konania. Odvolací súd sa mal predovšetkým oboznámiť so spisom OS Trenčín sp. zn. 39 Cb 94/2010 postupom podľa § 129 O.s.p.

Vzhľadom na uvedené možno urobiť záver, že odvolací súd postupoval v priamom rozpore so znením ustanovenia § 213 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, a natoľko sa odchýlil od jeho znenia, že zásadne poprel jeho účel a význam. Takýto postup treba považovať za arbitrárny.

S prihliadnutím na vyššie uvedené, keďže odvolací súd zmenil rozhodnutie exekučného súdu podľa § 220 O.s.p. bez toho, aby na prejednanie odvolania nariadil

pojednávane a vykonal riadne dokazovanie, pričom vychádzal z iného skutkového stavu než súd prvého stupňa, ktorý naostatok ani sám dokazovanie nevykonal, a jeho skutkové závery boli urobené v rozpore s ustanoveniami §§ 120, 132, 211 a § 213 O.s.p., je jeho konanie postihnuté vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Jeho následkom je zrušenie uznesenia odvolacieho súdu a vrátenie veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. júla 2012

JUDr. Jana B a j á n k o v á , v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :
Marta Hřčková